

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,

1838

GILBARITIU

ȘI SPINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDA

B-dul REGELE
Abonamentul anual le.
Anunțuri și reclame dup.

ADMINISTRAȚIA

12 Tf. 1513
Societăți lei 500.

Nr. 43

19 Iunie 1941

An. J4

Dreptatea neamului

de V. Branisce

Din când în când se aude un glas care ține să ne convingă că țara noastră și-a datorit frontierele unei conjuncturi politice favorabile și nicicum unui drept al națiunii și prin urmare odată cu prăbușirea tratatului de pace dela Versailles, noi nu mai avem nici un drept să revendicăm teritoriile pe care le-am obținut doar prin „protecție”.

Faptele istorice se uită repede, și mai ales oamenii sunt dispuși să uite ceea ce nu le este pe plac. Dacă însă cei interesați uită cum s'au petrecut lucrurile, noi suntem obligați să ținem minte anumite adevăruri.

România Mare nu este creația unor tratate. Ea s'a încheiat die ruinele unor revoluții în baza principiului de autodeterminare al națiunilor. Principiu valabil până astăzi, căci în baza lui și-a încorporat marea Reich German provincii care-i sunt scumpe.

Pentru aceasta unire, poporul român a luptat, a jertfit și-a suferit veacuri de-a rândul. Dela țărani trasi pe roată, dela vlădicii înțelepți — căci iată ce zice la 1648 într'o predoslovie Mitropolitul Simion Stefan: „iară de nu vor înțelege toți, nu-i de vina noastră, ce-i de vina celuiia ce-au răsfirat Români printr'alte țări”... — până la ostașul căzut la datorie în războiul de întregire, am avut cu toții același „vis neîmplinit, copil al suferinții”.

Iar când s'au ivit la orizont zorile lumii, pentru care pătimiseră generații, ca la un semnal magic minunea s'a desăvârșit.

Târziu, când se va aduna tot materialul pregătitor al Unirii, se va cunoaște în toată măreția sa acest act eroic al neamului, în care s'au sincronizat acțiunile tuturor Românilor, fie că se găseau la Vladivostok, la porțile Verdunului sau în lagărele Italiei. Ca la o singură comandă, poporul român a realizat în faptă, ceea ce se desăvârșise cu mult înainte în sufletele tuturor.

Iar tratatele de pace au venit doar să consfințească o realitate, să traducă în drept ceea ce trăia în fapt. Și această consfințire a fost destul de amețitoare, pentru că și atunci erau prezenți, acolo, unde n'ar fi trebuit, pescuitorii în apă tulbure, de ultimă oră, cioclii nelipsiți ai pomenilor.

Numai unei cărdășii se datorește tulburarea bucuriei de după marele praznic dela Alba Iulia.

Intervenției oculte se datorește ordinul Comandantului Diviziei 11 Franceze din Banat No. 418/2, din Aprilie 1919, prin care delimitându-se zona de ocupație, se interzice portul cocardelor și arborarea tricolorului nostru.

Numai așa se explică cum a fost posibil ca luni de zile după mărețul act dela Alba-Iulia, generalul Leon Farret, reprezentantul aliaților, să încredințeze cenzura dintr'un oraș românesc individului Kovács Brun.

Absențele noastre

de I. Bozdog

Treceam mai zilele trecute pe lângă cei câțiva „Olteni” care țin o expoziție aproape permanentă de costume și țesături românești într'un colț frecventat al pieței noastre. Români indiferenți, tineri și bătrâni treceau cu sutele în sus și'n jos, filând poate costume și eleganțe „de-ale modei”, pe când în fața acelor negustori ambulanzii se înghesuiau câțiva ostași svelți și tineri care ridicau rând pe rând câte unul din aceste costume și lucruri, întrebându-și camarazii, dacă ar prinde-o bine culoarea cutare sau alta pe... soția... sora... sau altă rudă... din Germania. Cu ochii înduioșați de bucuria unei frumoase suveniruri îndoiuau grăbiți una câte una aceste bucați pitorești și sunt siguri, că astăzi ele împodobesc o talie grațioasă undeva departe, iar din iia cusută în fir auriu și albastru zâmbește capul buclat al unei ființe ce rostește numele Țării noastre.

Ce argumente n'am putea scoate noi pentru hârnicia și vrednicia maestrei țesătoare române din aceste câmpuri înflorite în a căror beteală e coborât seninul ceriului, varietatea de nuanțe infinite ale pajiștei și tot dorul și aspirația, calmul și tăria sufletească a unui neam!

Dar, pentru noi... au valoarea podoabelor de ocazie! doar, nici atât! Suntem absenți!

Din câte locuri și de câteori nu suntem noi absenți? fie prin superfi-

cialitate care ne caracterizează, fie prin lipsa de perspicacitate a conturilor viitorului, fie prin scăparea din vedere a atâtor amănunte și ocazii, pe care le bagatelizăm.

Hărăziți din naștere cu însușiri alese, par'că mânați de duhul rău al pierzării, cultivăm cu predilecție toate însușirile negative ale firii noastre românești.

În același timp, dușmanii noștri seculari s'au desbrăcat *voit* sau *impus* de tot ce nu putea servi marelui lor ideal. Ei, n'au scăpat niciun amănunt, care li s'a părut bun de exploatat, mai ales în străinătate. Așa au făcut și cu exploatarea cusăturilor și țesăturilor noastre.

Imi vine 'n minte Expoziția dela New-York, pentru care statul nostru a cheltuit cincisute milioane lei. Am avut și noi splendidul nostru pavilion, cu uniforme străjerești și lucruri, care reprezentau prea puțin specificul sufletului românesc, dar am avut bucătărie, pivnițe și taraf național... Iar în pavilionul ungueresc erau concentrate cele mai delicate ii, cătrințe etc. din Ardealul românesc îmbrăcate nu pe manechine ci pe Dudui, crescute într'un crez șovinist, dușman nouă.

La Praga, un an mai târziu, la serbările Socolilor, am dus din nou instituția, care a desechilibrat lumea școlărească, și cu sute de milioane am aranjat o defilare, care ne-a fost flue-

rată! Noroc de „Șoimii” Astrei, care remorcați și ei ca ciudașenii poate, au spălat rușinea, care nu mai era a Străjii ci a Țării, cu minunatul lor ansamblu de demonstrații țărănești, care a vădit adevăratul nostru caracter etnic.

Cu aceeași ocazie Ungurii au împărțit sute și zeci de mii de obiecte, mărunte aduse cu trenuri speciale de cusături, de obiecte încrustate și pirogravate cu cele mai autentice motive românești. Le-au împărțit gratuit unei lumi întregi, străbătând faima civilizației și simțului lor artistic dincolo de cele două Oceane. Pe fiecare obiect era gravat și nelipsitul lor bocet: cerem dreptate mării mutilate!

Fleicile se uită, vinul evaporează, dar obiectele lor obsedează. În Ardealul de Nord, se adună din nou cu mare sârguință produsele noastre țărănești. Se aranjează expoziții, muzee, se alcătuiesc albumuri de propagandă...

Noi, azi, ca și ieri continuăm să înscrim pretutindeni: absențe!

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Foiletonul „GAZETEI TRANSILVANIEI”

In umbra teiului...

In umbra teiului doi inși
De vraja dragostei cuprinși
Iși povestiră veri de-a rândul
Norocul, visele și gândul.
La umbra teiului vrăstat
Pe urmă ei și-a alinat
Amarul zilelor trudite,
Când pe-a lor frunți încărungițe
Picau din ramul verde flori,
Au odihnit de-atâtea ori.
Dar teiul mândru s'a uscat
De-o boală grea — și l-au tăiat
Bătrânii lui în fapt de seară,
Și ambii repede-l uitară.
Apoi mi-l puseră pe foc,
Iar ei luând în preajmă-i loc
Se încălzeau la raza lui,
La raza sfântă-a teiului,
Și nu știau că din cuptor
Le cântă teiul viața lor
Cu glas de flăcări jucăușe
Când el se prefăcea 'n cenușe.

Ecat. Pitiș.

Românii grăniceri din Banat și
Revoluția din Ungaria 1848-1849

Operațiunile din Nordul Banatului

de Antoniu Marchescu

Concentrarea numeroaselor forțe revoluționare spre NV. Ardealului au determinat trupele din Banat să ia în tinse măsuri de apărare în Nordul provinciei.

Maiorul Eisler, în acest scop, formă o a doua coloană pentru operațiunile din Ardeal. Ea se compunea dintr'o companie de grăniceri și un detașament de plăieși. În 3 Februarie coloana a fost trimisă peste Făget, Coșava și Coșavița, cu misiunea să urmărească mișcările revoluționare îndreptate contra Dobrei și Zamului.

Concomitent cu măsurile luate de Eisler, gen. Gläser, având sub comanda sa trupele gen. Mengen și Theodorovic, a primit ordinul să plece spre Arad și de aci pe Mureș, să intre în Ardeal.

În aceste condițiuni, Lugojul era în siguranță, Maiorul Eisler nu avea să se preocupe prea mult de soarta lui. Îi lăsă 1/2 de companie de grăniceri și 1/2 de plăieși, pentru menținerea ordinii, iar el, cu restul garnizoanei, a plecat să urmărească mișcările de pe Valea Mureșului. La Făget luă comanda trupelor din jur, compuse din 2 1/2 companii

INVENȚIA LUI TUCK

O revistă străină pomenea deunăzi, în treacă, numele unui om, pe care eu îl socotesc mare.

E vorba de baronul Tuck. Nimeni, sau foarte puțini oameni din părțile noastre vor fi auzit de el. Sau, dacă prin cine știe ce întâmplare numele acesta scurt le-o fi sunat în urechi, el n'a putut avea decât efectul unei clipe, a fost o silabă ca oricare, iar baronia, fatal încopciată de numele acesta, nici ea n'a însemnat mai mult în vremile noastre.

Dar dacă pe baronul Tuck nu l-ați cunoscut Dv, ați cunoscut cu toții formidabila lui operă imprăștiată pe tot globul pământului, dela pol la pol. Căci n'a avut nici un inventator până acum o parte mai bună să-și vadă invenția salutată de public cu atâta plăcere, cum avu el. Știți cine a fost baronul Tuck? Zic „a fost“ pentru că de un pătrar de veac a plecat acolo unde pleacă odată fiecare dintre noi. Baronul Tuck a fost părintele cărții poștale ilustrate. Există oare vreun om pe pământ care să nu fi scris în viața lui o „ilustrată“, ori măcar s'o fi primit de un leva?

Aproape imposibil. Gândiți-vă numai la furia ce deslănțuise 'n lume, înaintea războiului trecut, invenția lui Tuck. Căci, dacă îmi amintesc bine, atunci era în floare colectarea cărților poștale cu chipuri. Albușele de ilustrate, a bumele din catifea, nu erau ele cel mai obișnuit cadou la Crăciun și aniversări? Și ce servicii nu aducea o carte poștală ilustrată. Aproape toate dragostile noastre se începeau cu ea. Se sfârșeau cu ea de mulțori. Când mâna timidă nu era în stare să-ștearnă cuvinte pe hârtie, trimiteam a esului sau alesei noastre, o carte poștală c'o inimă făcută din flori de miozotis și străpunsă prin mijloc de o săgeată. Sau dacă sentimentele noastre cereau mai mult, amenințau să rupă zăgazul, căutam atunci prin librării o ilustrată cu doi inși ce se sărutau. Era destul atunci ca să pricepi ce vrea să spună cel care și-a scris. Limba lui Tuck o înțelegeau toți, o învăța ușor fiecare. Și e atât de strâns legat de tinerețea și de dragostile noastre acest înflorit limbaj, încât te întrebă involuntar, ce-ar fi știut face nenorociții aceia de oameni care au iubit înainte de a fi apărut Tuck cu binecuvântata lui invenție.

Mai mult și decât banul, care e cel mai abil călător, cartea poștală ilustrată cutreeră pământul, se leagănă pe ape și zboară prin văzduh. Nu-i colț de țară unde să nu pice și țărnam de apă nu e la care să nu fi ajuns. Opera lui Tuck a fost ca aerul, a fost pretutindeni.

Un gând bun îi putem trimite deci, dincolo de groapă, omului care a umplut atâta gol în lume.

Ecat. Pitis

de grăniceri, 2¹/₂ de detașamente de plăieși, 1 detașament de serezani și grăniceri călări. Cu această trupă întreprindea dese expedițiuni asupra Văii Mureșului.

Corpul gen. Gläser a intrat, fără rezistență, în 7 Februarie, în Aradul Nou, iar în 8 Februarie a atacat cu succes Aradul Vechi, capturând mai multe tunuri dela inamic. Cu această ocazie a putut intra în cetate și companiile 17 și 18 de grăniceri româno-bănățeni, care a rămas în cetate până la capitularea ei.

Gerul mare a împiedecat operațiunile militare. Totuși, Maiorul Eisler a reușit să impună ca plutele de pe Mureș sau să treacă de partea stângă a râului, în posesiunea imperialilor, sau să fie distruse, încât revoluționarii să nu se poată aproviziona, iar drumurile de pe malul drept le-a distrus, împiedicând circulația inamicului.

La începutul lunii Februarie s'a reîntors din Italia colonelul Chavanne, comandantul părții active a regimentului, și a luat comanda părții sedentare-

Spicuirii

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Banciu

VI.

Poetul Heine, dacă nu mă'nșală memoria, scria odată unui confrate al său: să-l scuze că, fiind foarte ocupat, nu-i poate scrie o scrisoare scurtă.

Pentru cei care nu se'ndeletnicesc cu scrisul, — o vorbă de clacă; pentru mânduitorii condeiului, însă, un paradox care exprimă un mare adevăr. Căci a scrie scurt, însemnează a concentra în minimum de cuvinte maximum de înțeles. Un lucru de care nu oricine, ci numai puținii „aleși“ sunt capabili, scurtimea fiind în funcție de: cunoașterea temei-nică a limbii, de puterea de discernământ între ce e esențial, indispensabil și ce e de prisos, balast, plumb în arpile frazei, — vorbărie goală, cum ar zice nația.

Să poți strânge cât mai scurt barierele frazei, se cere, așa dar, pricepere, putere de autoanaliză, de autocritică. Dar se cere și timp, răgaz, răbdare pentru migăleală. Fiindcă fraza trebuie recetită cu atenție, poate chiar de mai multe ori, ca scurtimea să nu fie în dauna clarității, corectității, precizunii, eufoniei. Căci, altfel, tot ce câștigă stilul prin conciziune, ar putea pierde prin impreciziune, echivoc, nebulozitate etc. Câtă vreme prolixitatea — „zamalungă“ — nu ține seamă de astfel de „mărunțisuri“, „despicare'n patru a firului de păr“. Prolixul așterne frazele pe hârtie așa cum i le'mbie limbuția — verzi și uscate deavalmă, fără controlul sever al judecății, fără grija scrupuloasă a condeiului care se respectă și care, ori de câte ori fixează ceva în scris, are impresia — cum spunea un scriitor del nostru — că din spate, peste umăr, îl privesc veacurile viitoare.

Așa fiind, cine ar îndrăzni să afirme că fraza lui e fără cusur și, dacă nu greșește în alte privințe, nu întrebuițează măcar vorbe în plus, vorbe de prisos, — căci despre acestea voiam să aduc azi vorba. Nu ezit să afirm că, sub raportul acesta, putem să ne punem cu toții cenușe pe cap. Nu cred să existe scriitor atât de desăvârșit încât să nu-i scape, nici odată, nimic din vedere.

Câteva exemple ușor controlabile. De câte ori nu auzim, d. p., mai ales din gura Ardeleanului, expresiile: *șezi jos!* scoală (ridică-te) sus, — ori pe vreun frate din V. Regat: *Taci din gură!* — Și cine se mai împiedecă azi de fraze ca: „Te aștept de-o lună de zile!“... „De zece ani de zile îmi chinuie viața această brută!“... Sau cum se exprimă un domn avocat care, cerând înscriere în Partidul Național-liberal, organizația Brăila, spune despre președintele acesteia, căruia se adresează, că o conduce de două decenii și mai bine de ani“ (Parc'ar putea fi și altfel de decenii: de luni, săptămâni sau zile*) Tot ce e cules cursiv ar trebui eliminat, fiind dela sine înțeles, deci de prisos. Intrebuițăm to-

*)Din ziarul „Păianșenul“ nr. 1, 1937, p. 4, c. 4.

tuși aceste pleonasmе, în afară de cel din exemplul ultim, fiindcă avem impresia că adăugându-le la lună și ani (care se compun doar din zile), pare mai lung răstimpul de care e vorba. Și asta vrea s'o exprime fraza.

Dacă pleonasmul din expresia „șezi jos“, e de dificultat, nu e mai brează nici expresia fraților din V. Regat: „*Stai jos!*“ Fiindcă, dacă expresia *șezi* nu poate fi interpretată decât într'un fel (așezarea pe scaun), *stai* poate fi înțeles și altfel (mai stai = mai rămâi) D. p. un copil vrea să se urce într'un copac. Dacă tatăl său îi strigă: *stai jos!* nu înțelege să șadă, ci să nu se urce în copac, să rămână jos. Pe urmă, una e a *sta* și alta a *șede*. Când *stau*, nu *șed* și când *șed*, nu *stau*. Indiferent că-i adaug sau ba adv. *jos*. Pentru că, cum pot sta în picioare sus, pot sta, tot în picioare, și pe un loc mai jos.

Alte exemple cu vorbe de prisos: „Coșbuc nu a căutat ca să primească țărâna ardeleană în istorie etc.“ (România Nouă 24 Mai 1941 pg. 6, col. 1) „... avem toate posibilitățile ca să le ardem“ (Ibid. c. 3). „Când chestiunile naționale au început ca să fie penetrate (sic!) și'n opiniile publice din țările europene etc.“ „Aici în toată libertatea începe din nou ca să scrie“ (Luceafărul, Timișoara, nr. 7-9, 1939, p. 4). El combate pe toți aceia care voiau ca să-i amăgească pe Români“ (Ibid. p. 5) „Conducătorii trebuie ca să înlesnească acest lucru“ (Rev. Freamătul Școlii nr. 5-6, 1938, p. 282)

Alții, ca să trecem la alt soi de pleonasmе, vorbesc și scriu... „alinând suferințele a sute și mii de suferinzi“ (Rom. Nouă 24 V 1941, p. 1, c. 6)

„Sute și mii de Ardeleni prizonieri de războiu cer să fie repatriați din Rusia“. „Sute și mii de Români care au căzut în prinoare înainte de anul 1917“. „Sunt sute și mii de cazuri de acestea în Ardeal“ (Toate din „Timpul“ dela 11 Iulie 1937, p. 3).

„Se cunosc sute și mii de cazuri când licențiații români sunt obligați să primească servicii cu salarii derizorii etc.“ (B. Vest. 6 Ian. 1938 p. 4, c. 3)

„Sutele de mii și milioanele de Români nu înghenunchiau numai cu smerenie, ci etc.“ (Curierul nr. 1, 1938, p. 2)

„Sute și mii de copii amenințați cu grecizarea“ (Cuv. 25 II 1938, p. 11, c. 1)

La fel se vorbește de: *zeci și sute* de refugiați, *milioane și miliarde* de microbi ș. a. m. d. Tot atâtea fraze netrecute prin sita autocensurii, căci dacă ar fi fost cât de cât purcat înțelesul lor, s'ar fi eliminat cuvintele culese cursiv, ca superflue, numeralele mai mici subînțelegându-se în cele mai mari, care le urmează.

Predici în pustiu

Reforme sau vechile

altare?

Probabil vanitatea oamenilor și dorința lor de a se valida ne duc la atâtea reforme, când în realitate nu ne-ar trebui altceva decât reîntoarcerea la vechile altare ale educației și creștinătății noastre.

Iată, bunăoară, un savant de renume universal, care prin știința sa, numită ortogeneză, vrea să reformeze personalitatea umană. Să formăm biotipul, susține el, dezvoltând toate cele 4 componente ale individului: morfologică, funcțională, morală și intelectuală, nu ca până! acuma, dezvoltând numai inteligența, în dauna celorlalte. Cu cât mai clară este vechea noastră concepție creștină: ai să dezvolti în orice educațiune, în orice om, corpul și sufletul, într'un tot armonios, cu a cere legea evanghelică: „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este“. Din contră, nici unul din marii reformatori moderni, n'a enunțat un mai sublim principiu ca cel al Apost. Pavel: „Corpul tău este templul sufletului“. E frumos, este bine și practic și să cunoști ori-ce sport, chiar cele atât de necesare azi, cele motorizate, dar numai în măsura în care corpul tău rămâne ro' al sufletului. Sufletul să rămână stăpânul absolut al corpului tău oțelit și nu viceversa, cum se întâmplă așa de des azi, în mâna educatorilor moderni, cu rezultatul, că obținem omul sălbatic, omul forță, mândru numai pe forța sa fizică, în locul omului civilizat, stăpânind cu mâna sigură toată impulsivitatea, care ar denatura instinctele normale, aceste glasuri dumnezeiești sădite curate în fiecare om de Marele Creator.

Dar reforma muncii? Va exista oare vreodată alt principiu posibil decât cel evanghelic: În sudoarea frunții tale să-ți câștigi pâinea cea de toate zilele? Reforme de guvernământ, noua ordine internațională? Nici când nu se va putea descoperi altceva, decât că orice popor are dreptul să trăiască liber în granițele sale etnice, ori e mic, ori e mare, căci Dumnezeu a vrut așa, ca orice om să-și aibă casa sa și orice popor vrednic, țărișoara sa, fără asupririi din partea altor popoare. Iți vin pe buze cuvintele Mântuitorului: „Marto, Marto, pentru multe te ostenești, dar un singur lucru trebuie“. Ne batem capul cu fel de fel de noi orânduiri — în atâtea și atâtea direcții și doar — ar trebui nimic altceva, decât reîntoarcerea la vechea concepție evanghelică a vieții omenești.

Dr. M. Suci-Sibianu,

Lt. colonelul Gerlic fu detașat la Porțile de Fier, ca să apere trecătoarea, cu 3 companii și 4 tunuri.

Dar situația trupelor transilvane s'a înrăutățit, iar din Banat nu li se putea da nici un ajutor. O bună parte a Bănățenilor era concentrată în jurul Aradului, iar corpul sârbesc a refuzat să părăsească Banatul.

În fața primejdiei iminente, consiliul de războiu din Timișoara hotărî înființarea unui corp de apărare a Banatului, sub comanda gen. Leiningen. În acest corp au intrat: 1. grupul Maiorului Eisler, de 3 companii de grăniceri româno-bănățeni (13, 14 și 19), 3 detașamente de plăieși, 24 serezani și 4 tunuri; 2. grupul căpitanului Cernoievic, cu o companie de grăniceri româno-bănățeni (21), 1 detașament de plăieși, 2 tunuri și 21 de serezani; 3. grupul lt. col. Gerlic, cu 3 companii de grăniceri româno-bănățeni (22, 23 și 30) și 4 tunuri; 4. 1 batalion de infanterie Sivkovic; 5. 1 batalion de infanterie Zanini; 6. 1 divizion de ulani; 7. 1 escadron de serezani româno-bănățeni; 8. 1 baterie și 3 tunuri rachete.

Cu formarea acestui corp, compania 29 a fost trimisă dela Caransebeș la Lugoj, iar în locul ei a venit la Caransebeș compania 24 din Almăj. Din grupul Eisler, o companie de grăniceri a fost trimisă la Deva, cu un detașament de plăieși și 24 serezani. Celelalte companii de grăniceri au ocupat Valea Mureșului, fără însă a fi reușit să stabilească legătura cu Avram Iancu, deși s'a încercat acest lucru. Cartierul general s'a stabilit la Făget.

Măsurile luate în Banat s'au dovedit însă tardive și fără efect. Situația trupelor transilvane s'a înrăutățit enorm. Căci, după intrarea gen. Bem în Ardeal, gen. Puchner și prințul Windischgrätz au stabilit un plan de încercuire a revoluționarilor. Trupele transilvane trebuia să-l urmărească pe gen. Bem și oastea lui, pe Mureș în jos, iar prințul să-i trimită în față un corp puternic. Astfel, prins între două focuri, Bem să fie silit sau să capituleze, sau să fie nimicit. Corpul transilvan, obosit și flămând, și-a îndeplinit totuși misiunea. A stat mereu în coasta revoluționarilor, aștep-

tând ca aceștia să fie isbiți din față de corpul de trupă promis de Windischgrätz. În loc de aceasta, Bem a primit ajutor, trupele prințului nu au sosit, încât numai datorită eroismului trupelor și priceperii conducătorilor, corpul transilvan a scăpat de nimicirea totală.

Prințul Windischgrätz, e drept, a dat ordin generalilor Gläser și Theodorovic să plece în ajutorul trupelor transilvane și să-l lovească din față pe generalul Bem. Trupele acestor generali erau compuse, în bună parte, din Sârbi și Croați, și astfel au refuzat să părăsească teritoriul locuit de conaționali lor și să-l lase la discreția aristocrației ungare, cu care prințul era în cele mai bune relațiuni. Desigur, el însuși, prin măsurile luate, ordinele trimise în limba maghiară și disprețul care îl arăta pentru Croați, au trezit bănuiala acestuia, și împreună cu Sârbii, au refuzat să se miște din jurul Seghedinului.

Ajutorul refuzat de corpul sârbesc, nu a putut fi suplinat de corpul bănățan, cu mult mai redus. Consecințele au fost dezastruoase, pentru trupele ardelene.

Colțul refugiatului

O plimbare prin Ardealul ocupat

Zi de Rusalii în Cluj. Forfoteala mare pe străzi. Un amestec multicolor de fuste încrețite, alături de uniforme în care pașesc țănoși și înmănuși soldații. Printre ei mișună câțiva copii, care ar putea fi draguți, dacă fantezia „patriotică” a părinților lor nu i-ar fi transformat în niște biete paieate costumate în „disz magyar”. Dintr-o grădină apropiată țâșnesc sunetele stridente ale unui ciardaș.

Unde sunt duminicile noastre de altădată, cu străzile pline de studenți veseli, cu după mesele acelea de odihnă, când ți se părea că peste întreg orașul plutește un suflu de pioasă reculegere, după o săptămână de intensă muncă intelectuală.

Am ieșit în graba din forfoteala pestriță ce ne înconjură. Se însera. Pe drumul ce duce dela Apahida către Dej, între două sate, mergeau agale pe marginea drumului patru flăcăiași. Pășeau măsurat și apasat. Unul din ei doinea cu glas scăzut, dintr'un fluier. În ochii lor cumiști și triști se reflectau însângerate ultimele sulite de foc a încă unei zile care nu le-a adus și nu le-a spus nimic. Aceeași liniște tristă, aceeași dârzenie mută am întâlnit-o de-a-lungul satelor prin care am trecut. Nici un cântec, nici un chiot de veselie. Doar fumul ușor ce ieșea din acoperișul vreunei case, ori vreo doi, trei oameni schimbând în treacăt o vorbă în poartă, arăta că peste tot sunt Români, Români de-ai noștri, oropșiți și singuri. Dacă n'am ști, dacă nu i-am cunoaște după port și mers, dacă n'am simți că inimile noastre bat la fel cu ale lor, nimic nu ne-ar putea îndreptăți să credem, că au existat vreodată Români prin acele locuri. Șoselele în curs de refacere, indicațiile străzilor toate noi, Cum te apropii de vreun oraș, această spolia rapidă și atât de perfectă, subt care își ascund toată goliciunea lor, te înspăimântă. Dela firmele cinematografului care în cel mai bun caz se numește „Huniya”, totul este spoit din nou, toate au încercat să le umple de albeața varului, uitând că la prima rază de soare său la prima ploaie, varul se coșcovește, cade și de subt el țâșnește mai dârz și mai insistent adevărul. Te întâmpină peste tot sergenții de stradă, galonați și înmănușați, extrem de binevoitori și politicoși, care cu zâmbetul pe buze sunt gata să te lingusească; cu chelneri care se pleacă până la pă-

mânt și pe care nu-i costă nimic să te numească „excelență” și toate acestea le-au intrat în sânge cu un singur scop: să-și câștige bunavoința și titlul de popor occidental și civilizat. Dar în fața zâmbetului lor cucernic și a privirilor umile cine poate rezista? Și-apoi peste tot același ritm de ciardaș, aceeași muzică monotonă și lipsită de subtilitate, din care te străpunge din când în când câte un strigăt venit de undeva din stepele îndepărtate ale răsăritului, — la care imaginația plină de simțăminte patriotice adaugă câte un refren, care dacă nu are valoare ca poezie, totuși nu este lipsit de un oarecare sens:

Am urcat Gutinul, pe o ploaie torrențială. Se frângeau copacii, ploaia se rostogolea furios spre vale. Târziu, spre dimineață, coboram pe drumul mohorit și neumblat spre Baia Mare. Spre răsărit o geană somnoasă încerca să mișcească a zi. Prin bălțile drumului, desculț, în costumul lui de țaran maramureșan, un om cu un bețișor în mână își mână agale bivolița lui. Era absent. Dacă l-ai fi întrebat de unde e și unde merge, cred că în primul moment n'ar fi știut să-ți răspundă. Ne-am oprit și l-am întrebat de o indicație a drumului. Fără mirare și fără grabă a ridicat mâna spre răsărit și ne-a explicat, blând și liniștit, că am trecut de mult de localitatea ce o căutam.

A doua seară ne-am întors. Din vârful Feleacului am mai întors odată privirea înapoi. În Cluj se aprindeau luminile. Timide, pâlpăiau una câte una. Era ca în serile de vară din vacanțele copilăriei, când după câte o escapadă de o după masă, dela Turda la Cluj, ne întorceam seara acasă.

În fața noastră se ridică o barieră; e granița românească. O santinelă dreaptă, cu arma în mână, se plimbă în lung și în lat, oprindu-se din când în când să privească luminile din vale. Fremăta în el nerăbdarea, ori era doar nostalgie?

D. S.

**Citiți și răspândiți
Gazeta Transilvaniei**

Pentru pensionarii refugiați din Ardealul de Nord

În conf. cu ordinul Casei Generale de Pensii Nr. 14845 din 4 Iunie 1941, se aduce la cunoștința D-lor pensionari evacuați din Transilvania și care au primit dela autoritățile Ungare după 1 Septembrie 1940 avansuri asupra pensiilor recunoscute de Casa Generală de pensii, să se prezinte imediat la Administrația Finan-

ciară de Incasări și plăți Brașov, Biroul Pensiilor, cu carnetul de pensie pentru complectarea declarațiilor care se găsesc la Biroul Pensiilor din care să se constate suma exactă primită „în pengö”, a denumirii oficiului care a făcut plata și a localității în care se găsește acest oficiu.

BIBLIOTECA „ASTRA”

B-du) Regele Ferdinand 12

Deschisă în fiecare zi de lucru dela 9—12 și 15—19.

Influența școlii Hunfalvy-Réthy asupra statisticianilor maghiari

de A. A. Mureșianu

În anul 1902 apărea la Budapesta voluminoasa lucrare despre „Rasele din Ungaria” a lui Pavel Balogh, tipărită cu cheltuiala ministerului de culte și instrucțiune publică maghiar de atunci.

Deși autorul afirma în introducere că „în linii generale înfățișarea etnografică a Ungariei păstrează același status quo ca și acum o mie de ani”, totuși el facea excepție tocmai cu Români, combatând autohtonismul lor și făcându-i să se „strecoare” în Transilvania din regiunile sudice abia prin veacul al 13-lea și mai ales după invazia pustiitoare a Tătarilor dela 1241.

Dupăce prin tot felul de combinații sofistice încerca să explice, în lipsa unor dovezi istorice precise, cauzele pentru care Români n'au putut fi (sic), în vechime, poporul cei mai numerosi al Transilvaniei, statisticianul Balogh se străduia să dovedească că numărul lor a crescut abia în veacurile din urmă și mai ales în veacul al 18-lea prin imigrări din țările vecine, fără să poată aduce în sprijinul afirmației sale nici măcar un singur document precis.

Dacă, susținea Balogh, Români ar fi format din vechime majoritatea locuitorilor Transilvaniei, atunci regii Ungariei i-ar fi întrebuințat pe dânșii pentru apărarea hotarelor acestei țări și n'ar fi colonizat acolo, pe lângă Săcui, și pe Sași. Dacă, de altă parte, Români ar fi fost dela început atât de mulți, atunci ar fi trebuit să joace și oarecare rol în viața politică a țării...

Dar cum erau să aperse Români hotarele Transilvaniei, când ei trăiau de mult în simbioză cu Pecenege-Cumanii, care erau cei mai aprigi dușmani ai regilor Ungariei și când ei înșiși trebuiau să poarte grele lupte cu acești regi pentru apărarea legii lor „schismatice” și a drepturilor lor de stăpânire și jurisdicție asupra vechilor lor cnezate și voievodate, drepturi recunoscute, în parte, și în diferitele hrisoave de atunci ale regilor ungurești?

Nu o dovedește cunoscuta diplomă din anul 1291 a regelui Andrei III, prin care convoca și pe Români la sfatul țării din Alba-Iulia că, până când nobilimea românească și-a putut păstra caracterul național, a avut și o însemnătate politică în Transilvania? Nu a avut și regiunea Banatului de astăzi sub forma celor „șapte districte românești” (septem districtus olahales) o organizație curat românească, nu apar și Maramureșul, Făgărașul și alte regiuni românești cu organizația lor voevodală specific românească?

Plecând dela prezumțiunile sale greșite și ideile sale preconcepute, statisticianul Balogh încearcă să dovedească că în veacul al 16-lea, în epoca principatului independent al Transilvaniei, Români nu formau decât numai 25% a populației lui. Neexistând nicio urmă de date statistice din acele vremi, Balogh își sprijinește această afirmație pe două mărturii scrise. Cea dintâi este aceea a călugărului dalmatin Pavel Vrancici (1504—1573), ajuns după moartea lui Nicolae Românu (Olahus) mitropolit primat al Ungariei. Vrancici, care se scria latinește Verantius, ne-a lăsat între altele și o descriere a celor trei provincii ale „Daciei”: Transilvania, Moldova și Transalpina (Țara Românească), în care, vorbind despre numărul Românilor din Transilvania spune că este egal cu al fiecăreia dintre celelalte națiuni. A doua mărturie a lui Balogh este scrisoarea din 1642 a lui Vasile Vodă Lupu adresată Sultanului, scrisoarea publicată și în volumul IV al colecției Hurmuzachi, în care Domnul Moldovei, făcând aluziune la sprijinul ce l-ar putea avea în cazul unei năvăliri în Transilvania dela Români de acolo, pe care i-ar putea câștiga ușor de partea sa „promițându-le libertatea”, spune că aceștia fac mai mult decât o treime din populația acestei țări (plus quam tertia este pars Valachorum).

Intr'o epocă de dominațiune a feudalității, lipsită cu totul de noțiunea maselor etnice, epocă în care nu se

pomenea încă de statistici și recensăminte, nu e mirare că doi străini ca Dalmatinul Vrancici și Moldoveanul Lupu nu ne-au putut da informații clare și precise despre situația numerică a a elementului românesc din Transilvania. De ce să ne prindă mirarea când chiar pe la mijlocul veacului trecut, cărturarul și poetul moldovean Gheorghe Sion, refugiindu-se la Brașov, a „rămas surprins” — precum ne spune el însuși în „Suvenirile” sale — întâlnind aici o mulțime de fruntași români și aflând o întreagă populație românească, deoarece el „crezuse” până atunci „că numai Gh. Barițiu și Andrei Mureșianu puteau să fie Români”. Și Brașovul avea după statistica oficială a guvernului imperial din 1850: 8933 locuitori Germani, 8747 Români și numai 3022 Unguri și Săcui!

În ce privește numărul adevărat al Românilor din Transilvania pe timpul lui Vasile Vodă Lupu, nouă ne-a reușit să găsim o altă mărturie mult mai importantă, pentru că ea vine dela un Transilvănean, dela învățatul Șas din Sibiu Ioan Tröster. În interesanta sa carte, intitulată „Vechea și noua Dacie, adică noua descriere a țării Transilvaniei”, tipărită la Nürnberg în anul 1666, Tröster, vorbind despre expansiunea urmașilor coloniilor romane asupra întregului teritoriu al provinciilor „Daciei”, ne spune lămurit, la pag. 338, că „Români ocupă și în Transilvania atât de mult loc, încât ei întrec aproape cu multimea lor pe Unguri și Germani laolaltă” (auch... in Siebenbürgen so viel innenhaben, dass sie beyde, Ungarn und Teutschen, fast mit der Menge ihrer Mannschaft übertreffen).

Cu un veac mai târziu învățatul Săcui, Iosif Benkö, afirma același lucru, scriind în volumul II al „Transilvaniei” sale: „Atât de mare este numărul Românilor încât nu numai că egalează, uar întrec cu mult numărul tuturor celorlalte popoare ale Transilvaniei” (Tantus namque est numerus Valachorum ut reliquorum omnium Transilvaniae populorum personas non modo adaequant, sed et multo superent).

Ce se alege deci din afirmația lui Balogh că Români din Transilvania au ajuns la importanță numerică abia în veacul al 18-lea, în fața mărturiilor lui Tröster și Benkö care, deși primul scrie la 1666, iar al doilea la 1778, totuși amândoi prezintă aceeași situație preponderantă a elementului românesc față de Unguri și Sași și când știut este că atât în epoca înființării regimentelor austriece de graniță, cât și în epoca revoluțiunii lui Horia a fost mult mai mare exodul Românilor din Transilvania, decât imigrația lor din Principatele vecine?

În ce privește progresele realizate prin asimilare în cei două sute de ani din urmă de către diferitele națiuni ale Transilvaniei, noi credem — contrar afirmărilor lui Balogh — că și acestea se soldează cu mare deficit pentru Români. Drept dovadă vom aduce pe geograful sas Carl Fr. Marienburg care, în lucrarea sa intitulată „Expansiunea elementului german în Transilvania”, tipărită la Brașov în 1850, scrie între altele: „Elementul românesc este cel mai numeros dintre toate care, în așa zisa „țară a Ungurilor” se afirmă ca populațiune fundamentală (als die eigentliche Grundbevölkerung)... pe când în „țara Săcuilor, în cea mui mare parte maghiarizat, nu se rapoartă la populația maghiară decât ca 1:3”.

La alt loc Marienburg ne spune despre pierderile suferite de Români din Săcuime între altele: „În Săcuime peste 60.000 de Români întrebuințază chiar și în vatra familiară limba maghiară, ne mai având altă dovadă a naționalității lor, decât religia lor ortodoxă”....

Iată la ce rezultate greșite și concluzii absurde au ajuns și statisticianii maghiari, înaintând morțiș pe calea indicată lor de școala Hunfalvy-Réthy!

„Cuvinte despre educație”

ADEVĂRUL

de Maria Popescu Bogdan

Ca asociat al dezvoltării simțurilor de onoare și milă prin educație, vom folosi adevărul, în gândire și cuvânt. Gândirea serioasă, adâncă și iubirea de adevăr, sunt comori pe care să căutăm a le păstra ca adevărate comori, coroane de lauri, cu care să încununăm frunțile celor ce le vor merita.

Indreptarea în adevăr și ocazia de-a obicinui pe copil în mărturisirea acestuia, se cuprind în toate vremurile de educație. Ea să formeze prima și cea mai sfântă îndatorire a educatorului.

Vom deprinde deci pe copil a reda adevărata stare a lucrurilor, condiționată de simțul lui de onoare. Se vor supune elevii între ei unui control sever, asupra celei mai adevărate expunerii, referitoare la un subiect dat. Să nu li se permită a ascunde nimic, dar nici a exagera expunerea. Se va da importanță și întrebunțării cuvintelor, de care se servesc în mărturiile lor; așa ca expunerea adevărului să figureze ca un examen al gândirii și al capacității de observație și a felului de a vedea lucrurile.

Orice gândire falsă rezultă din faptul că, noi gândim asupra lucrurilor care nu ne privesc și căutăm lucruri pe care voim a le cunoaște; în locul celor, pe care ar trebui să le vedem și să le cunoaștem.

Pentru educator: Vorbește numai despre aceea ce știi, gândește numai asupra lucrurilor despre care ai materialul care să-ți ajute gândirea și nu căuta a gândi asupra aceia ce-ți place, în timp ce s'ar putea vedea altele, pe care ar fi absolut necesar să le vezi. Aceasta ar fi învățătura pe care să le-o dăm elevilor, prin propriul nostru exemplu.

Cât se poate, orice cunoștințe să fie predate elevilor pe bază de: istorie, științe naturale și matematică. În scopul acesta școlile ar corespunde, dacă s-ar împărți în trei categorii: I, pentru copiii care trăesc la orașe. II, pentru cei dela țară și III, pentru cei dela mare.

Pe elevii dela orașe îi vom ocupa mai intensiv cu: științele matematice și artistice; pe cei dela țară cu: științele naturale, pasări, animale de tot felul, insecte și astronomie; pe cei dela mare cu: Istoria, Geografia, Astronomia și piscicultura.

Să se excludă din școli îndemnul la întreceri sau rămășaguri, care dezvoltă vanitatea.

Copilul să fie distins sau apreciat după stăruința ce-o depune în lucrarea lui de-a ajunge la un bun rezultat. În școală copilul nu se judecă după capacitatea sau dibăcia celui alt, ci după aptitudinile lui naturale.

Adevărul este, că fiecare copil se naște cu anumite aptitudini, care corespund numai unor anumite obiecte, nu la toate. Ii vom da, deci, posibilitatea de-a rămâne și de-a activa în sfera lui, în care să se simtă fericit și să-și găsească mulțumirea prestațiilor sale.

Cel mai dotat de natură, cu aptitudini mai bogate, să nu se folosească de acestea, laudându-se, ci să caute a prezenta celui alt mai puțin dotat, lucruri care să-i servească de izvor de bucurie, de-a putea admira opere mai nobile.

Deviza. — „Nimic prin emulație sau vanitate”, să fie inscripția scrisă cu litere mari pe porțile tuturor instituțiilor de educație și cultură.

Medicul nostru

DIFTERIA

de Dr. Valeriu Stînghe

O altă boală, care pe vremuri decima copiii care se îmbolnăveau de ea, 50%—70% cazuri mortale, este difteria, sau, cum i se zicea, anghina.

Și această boală se datorește numai microbului, însă, spre deosebire de scarlatină, aici cunoaștem microbul, el fiind descoperit de savantul Löffler și are formă de bastonaș cu capetele umflate.

Difteria este o boală molipsitoare, îmbolnăvindu-ne de ea venind în atingere cu bolnavii de difterie și cu obiectele întrebuințate de acești bolnavi. Bolnavii de difterie au pe amigdale, în fundul gurii, niște membrane, pelițe, care se deslipesc ușor. Aceste (pelițe) conțin microbul boalei și prin strănut, prin vorbire, prin tuse semprăștie în jurul bolnavului și molipsesc pe alții.

Dela molipsire până la ivirea boalei trec maximum 7 zile.

SEMNE

Boala începe prin temperatură mare, până la 40 grade, grețuri, vărsături, dureri în gât, mai ales când înghițim. Ganglionii, (ghindurile) gâtului se umflă și întreg gâtul apare umflat. Bolnavul e fără chef, stare generală rea, lipsă de poftă de mâncare și sete.

Boala se poate întinde, acoperind cu membranele de care am vorbit cavitățile nasului, dând așa numita formă, coryza difterică; cele mai deseori membranele apucă în jos pe laringe și bronchii (canalele pe unde pătrunde aerul la plămâni) dând așa numitul *crup*, care este foarte periculos, omorînd prin sufocare.

Această boală este periculoasă și prin complicațiile pe care le poate cauza și care sunt: boale de rinichi, de inimă,

reumatism articular (la încheeturi) și în perioada de coalescență, când crezi că bolnavul s'a vindecat apar paralizile, cu deosebire la cerul gurii, din care pricină multă vreme acești bolnavi vorbesc pe nas și le iese apa pe nas. Alteori paralizează membrele inferioare, dând așa numitele paraplegii.

Cei mai expuși la această boală sunt copiii până la 7 ani. Nu cruță însă nici vârstele mai înaintate.

TRATAMENT

Această boală ucidea odinioară între 50%—70% dintre cei care se îmbolnăveau de ea. Astăzi, cu îngrijirile medicinei moderne, aproape că nu se mai moare de difterie.

Bolnavul de difterie, ca și cel de scarlatină, se izolează la spital, sau singur acasă într-o cameră spațioasă. I se fac injecții cu ser antidifteric, care vindecă boala în câteva zile. Se fac spălături în gât cu desinfectante, (apă oxigenată, hipermanganat de potasiu etc.). Se pune la regim cu ceai, lapte, zeamă de fructe, până dispar semnele boalei. În cazurile de *crup* se face operație, traheotomie.

Cei care au venit în contact cu bolnavii de difterie își vor face preventiv o injecție cu ser antidifteric, ca să nu capete boala. Ca și la scarlatină și la difterie se fac inoculări la copii, cu anatoxină Kanun, pentruca să-i ferească de difterie.

Locuința și obiectele bolnavului se desinfectează. Copiii nu vor merge la școală trei săptămâni.

Pentru cei mici și dragi

ȚARA MEA

România-i țara mea
Și eu sunt stăpân în ea!
Că-s Român și bun oștean
Și nu-mi pasă de dușman!
Sunt viteaz de viță veche
Cu căciula pe-o ureche,
Port cămașă românească
Și opincă strămoșească.
Graul meu e graț frumos
Nu-i pe lume mai duios!
Am un steag și-i tricolor.
O să-l apăr până mor.
Și-am să cresc, să mă fac mare,
Să țin strajă la hotare.
Dușmanul de-a cuteza
Să-mi încalce granița
Ori să ncerce-a ntra în țară,
De-a mea mână o să piară.

Aurelia Pop-Florian

Dalbă Primăvară

Dalbă primăvară,
De-ai aduce 'n țară
Mult dorită pace,
De-ai putea prefăce
In cântări și glume,
Vaetul din lume,
Cel fără de nume
Sbucium și dureri, —
Dac'ar fi să fie,
Noi cu bucurie
Mare te-am primit,
Te-am sărbătorit.
Ai fi dintr'odată
Cea mai adorată,
Cea mai minunată
Dintre primăveri.

Ecat. Pitiș

ECONOMICE

ORGANIZAREA MUNCII

de Ion Opris

Printr'un decret lege publicat nu de mult, se organizează, pe baze nouă, munca națională.

În viitor toată lumea trebuie să muncească, — devine deci obligatorie pentru aceia care nu exercită o îndeletnicire în mod obișnuit.

Am citit cu toată atențiunea decretul numit care urmărește „educarea în spirit național și creștinesc a tineretului prin disciplina muncii; dezvoltarea sentimentului de comunitate națională și de dreptate socială prin prețuirea deopotrivă a muncii intelectuale și a muncii manuale; organizarea și funcționarea disciplinată a serviciului muncii; perfecționarea tehnică a muncii naționale; sporirea producției în toate domeniile și organizarea muncii de folos obștesc; formarea, cinstirea și răsplătirea elementelor excepționale de muncă, a elitelor naționale; reeducarea elementelor antisociale, parazitare și a delincvenților”.

Vedem cât sunt de frumoase intențiunile urmărite de legiuitor și, mai mult, simțim chiar zi de zi nevoia altei reglementări a muncii în situația mereu schimbată, prin care trecem cu toții. Vieța devine tot mai grea și perspectivele unei îmbunătățiri nu apar de loc în timp apropiat. În astfel de împrejurări noi nu trebuie să descurajăm. Am fost obișnuiți poate cu o muncă ușoară sau grea, dar în tot cazul, ea ne-a lăsat mult răgaz, mult timp liber. Ne va fi mai greu acum să ne obișnuim cu o muncă organizată și ordonată și, desigur, mai intensă, impusă de necesitățile mereu crescânde ale statului. Mai încet, credem totuși, că ne vom încadra în ritmul de vieță nouă ce ni se cere.

Organizarea muncii în felul inițiat, ar fi de dorit să se încadreze în acți-

unea de refacere a țării noastre, la care nimeni și nimic nu ne poate opri, nu ne poate sili să renunțăm vremelnice măcar. Deviza să ne fie ta toți Români: prin muncă la unire, la înfrățire socială.

Noi Români suntem de regulă prea optimiști, ne entuziasmăm și aplaudăm ori ce idee nouă, bună sau rea, înainte de a fi supusă unei cercetări minuțioase, înainte de a fi convinși că realizarea ei este posibilă și mai ales necesară interesului colectiv. Altă dată, inițiativele particulare de interes obștesc se studiau ani de zile și cu multă minuțiozitate și seriozitate. Iar atunci când se hotăra o înfăptuire, nimic nu o mai putea împiedeca, pentrucă ea se baza pe o forță morală totdeauna capabilă să-i asigure viabilitatea și soliditatea. Nu căutăm cauzele, însă constatăm — cu durere — că sănătatea morală, tenacitatea în acțiune și încrederea în munca onestă nu caracterizează, așa cum ar trebui, societatea noastră actuală. Am fost superficiali în toate acțiunile noastre, iar consecințele acestei realități le suportăm cu toții.

Durerea mare a neamului să ne trezească din amorțeala în care ne complacem încă, să ne deșteptăm în fața crudei situații și să renască în fiecare din noi sentimentul dragostei pentru tot ce-i românesc. Numai dragostea și unirea ne pot reface.

La temelia unității noastre naționale trebuie să stea munca. Cea mai productivă, cea mai cinstită și cea mai altruistă. La poporul nostru, mai cu seamă la Români ardeleni, instinctul de conservare a tot ce ne aparține a fost, în trecutul nu prea depărtat, extrem de dezvoltat. Explicația e simplă: po-

porul nostru singur și-a croit starea economică, ce i-a dat apoi puterea de afirmare și i-a asigurat existența. Cum? Prin muncă ordonată, dreaptă și cinstită. Muncă încordată și grea, muncă permanentă, cu mai mult sau mai puțin — nu interesa cantitatea — dar totdeauna cu sigur și real folos.

Să muncim și astăzi, ca în trecutul sbuciumat al neamului nostru, pentru înfăptuirea grabnică a integrității statului. Să muncim cu dragoste și hotărîre, din convingere, iar nu siliți, că munca dintâi ne este mai utilă și mai aproape de interesul comun. Iar dacă ne va lipsi voința unei munci instinctive, care caracterizează atât de mândru pe înaintașii noștri, să ni se impună prin lege, aspru și drept, de sus până jos, dela „vlădică până la opincă”.

Așteptăm ca noua organizare a muncii să corespundă interesului național, prin aplicarea ei dreaptă și echitabilă. Să nu fie un motiv de nemulțumire generală, cauzat de favoritism și protecționism, pentru că atunci scopul urmărit nu va fi de loc servit și dăunează intereselor poporului român. Ceea ce nu dorim să se întâmple.

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Ori ce reclamațiune cu privire la neprimirea «Gazetei Transilvaniei» de cei care și-au achitat abonamentul pe anul 1941, se va adresa la noua administrație, Bd. Regele Ferdinand Nr. 12 (Biblioteca «Astra»), deoarece noi înțelegem să expediem ziarul tuturor abonaților, chiar dacă abonamentul a fost încasat de fosta administrație.

Despre Memorand

de Ion Berciu

Directorul Muzeului Regional A.-Iulia

Perspectiva vremii ne îngăduie să contemplăm cu adâncă admirație sublimele momente ale uriașei manifestări a vitalității neamului nostru, care nu aducea, în această luptă, pe viață și pe moarte, contra unei tiranii asiatice, decât puterile năvalnice ale unui suflet neînfricat și al unei minți luminate, închinată dreptății.

Să alegem din manifestările exterioare numai câteva fapte ca să ne dăm seama, în linii foarte largi și într-o măsură foarte mică, de activitatea febrilă, pe care o desfășura un tineret entuziast, patriot și conștient de menirea lui, pentru care cunoașterea trecutului și interesul suprem al națiunii erau o religie.

La vestita universitate din Oxford se organizează în Martie 1894 o mare întrunire a savanților și studenților în favoarea Românilor din Transilvania. Profesorul W. R. Morhill, romanist și filolog cu reputație mondială, spune în cuvântarea sa: „Am vizitat în trei rânduri România și frumoasa țară a Transilvaniei și am cunoscut de aproape acest popor interesant. Este un lucru foarte curios că un popor de origine nobilă, vorbind o limbă derivată din latină, care, cu toate persecuțiile la care a fost expus, se desvoltă viguros, atât de departe în răsăritul Europei”. Într-o scrisoare adresată Drului Ioan Rațiu același savant englez spune: „Toate manifestările arată cât de puternic este sentimentul național în sufletul poporului român. Noi admirăm devotamentul dvs. pentru cauza națională. Vă dorim curaj și succes și fiți siguri că simpatiile personalităților noastre cele mai luminate vor fi alături de dvs”.

La Paris, deasemenea, se ține la Sorbona o mare întrunire în ziua de 11 Mai 1894, în favoarea Românilor, prezidată de marele istoric Ernest Lavisse și de profesorul Emil Picot.

După sentința dela Cluj Ernest Lavisse adresează condamnaților aceste cuvinte profetice: Românilor, care pentru revendicarea legală a dreptului națiunii române, au fost pe nedrept acuzați și pe nedrept condamnați, le trimit omagiul admirației mele respectuoase, al simpatiilor mele profunde și al urărilor mele fierbinți pentru recucerirea dreptății și dreptului, călcate în picioare în mod brutal, prin condamnarea lor. Revanșa cred că va fi apropiată; ea este sigură. Trăiască România!

În parlamentul italian deputatul Imbriani interpelează pe președintele Consiliului de miniștri, venerabilul bătrân Crispi, cu privire la măsurile luate „pentru a susține și a apăra drepturile naționale, călcate în picioare, ale populației latine din Austro-Ungaria”, iar marele poet italian Giosuè Carducci trimite condamnaților cuvinte de încurajare: „Românilor de dincolo de Carpați, de aici din apropierea Coloanei lui Traian, un salut pentru credința lor în viața nemuritoare a rasei noastre”.

În presa belgiană, italiană și franceză apar sute de articole închinată problemei transilvane.

Ziarul l'Independance Belge din 4 Iunie 1892 scrie: «Românii sunt tratați ca niște paria de rasa dominantă a Maghiarilor. Vechile privilegii, date Românilor, au fost abolite, bunurile confiscate, ziarele suprimate, zărierii încarcerati, viața preoților și învățătorilor transformată într'un calvar — tot ceea ce un șovinism exaltat poate să conceapă este folosit pentru a oprima națiunea română, pentru a stânge sentimentul individualității sale și pentru a o maghiariza”.

Celebrul arheolog italian Angelo de Gubernatis scrie: „Ungurii n'au meditat destul asupra istoriei. Ei n'au ținut socoteală de posibilitatea unor renașteri naționale. Au venit în Europa ca un popor de cuceritori, de războinici și au parvenit, în secole de nenorociri și de barbarie să supună pe țărani, care le munceau ogoarele lor. Dumnezeu nu permite ca popoarele să fie sclave și atunci când foștii stăpâni s'au epuizat prin corupție. Dumnezeu

va îngădui redresarea vechilor sclavi, le va da un duh nou și o nouă conștiință a drepturilor lor. Socotesc pe Români adevărații supraviețuitori ai Daciei Romane. Roma i-a adoptat, i-a civilizat. Istoria ungară a avut suverani români glorioși. Ungaria să nu disprețuiască pe vechii băștinași. În veacul nostru nu se mai pot teroriza popoare întregi. Justiția internațională are un tribunal: opinia publică. Această opinie condamnă pe tirani la dispreț și izolare, iar izolarea este moarte”.

Ziarul „Il diritto” scrie: „Ungurii care au dreptul de a ține la prietenia Italiei, nu trebuie să uite că Românii sunt Latini ca și Italienii și că aceștia printr'o lege naturală de familie, le datorează afecțiune. Prin urmare, un principiu de politică înțeleaptă ordonă Ungurilor de a guverna într'un spirit de libertate, de respect și dreptate pentru autonomia locală a Românilor supuși statului ungar”.

Profesorul Luigi Palma, dela universitatea din Roma amintea în 14 Mai 1894 — valabil și astăzi: — „forța poate crea și constitui state, dar nu le poate menține decât dreptatea”.

Avocatul Attilio Begey semna un articol „Pro Transilvania” în care erau și aceste cuvinte: „Salutăm cu simpatie pe frații — fratelli — noștri din Transilvania; salutăm pe condamnații de astăzi dela Cluj cu urarea ca să fie învingătorii de mâne dela Alba-Iulia”.

Ce am putea alege din Cartea lui Roberto Fava, ziaristul italian de prestigiu și de o atât de nobilă simțire, „Ricordi Rumeni”? ...«veni în misiune, din partea unor mari ziare italiene și streine, în acest pământ, unde se desfășoară o luptă crudă și fatală între civilizația latină, reprezentată prin descendenții coloniștilor lui Traian și între barbaria asiatică, ai cărei vrednici urmași sunt strănepoții lui Atila... Dacă aruncăm o privire asupra unei hărți etnografice vedem că națiunea română formează un mare nucleu compact dela Marea Neagră până în câmpia Tisei și dela Nistru până la Dunăre; numai în centrul Transilvaniei este un grup de Secui, popor de rasă maghiară și câteva insule de populație săsească”...

Clujul „o insulă maghiară în mijlocul unui ocean de Români...singura citadelă, unde maghiarismul a pătruns printr'o spărtură forțată”...

Presă ungurească: „pentru respectul și iubirea adevărului trebuie să spun că eu n'am mai văzut niciodată o presă atât de ațătoare, atât de răufăcătoare și atât de adușinată ca aceea maghiară. A falsifica adevărul, a inventa comploturi și conjurații, a denunța organelor puterii executive pe patrioții și cavalerii români: iată nobila ei misiune, iată opera ei de fiecare zi”...

Tineretul nostru: „studenți români din București, Iași, Viena, Budapesta, Graz și din Basarabia și Bucovina, toți inflăcărați de iubirea patriei”...

Procesul Memorandului: „Imi va rămâne pentru totdeauna înfiptă în suflet ultima ședință, cu energicul și curajosul protest al venerabilului Dr. Ioan Rațiu... Rechizitoriul procurorului nu era decât o serie de provocări și insulte vulgare conta acestor generoși patrioți... Sentința a fost aceea la care trebuia să ne așteptăm. Acei generoși patrioți au fost condamnați până la 5 ani de temniță. Astfel reuși încă odată ferocele șovinism al demnilor urmași ai lui Atila și astfel triumfă ideea maghiară, inconștientă că lanțurile condamnaților mai de vreme sau mai târziu se vor rupe și lacrimile și sângele celor terorizați se vor schimba în sabie răsunătoare contra tiranilor”...

Roberto Fava, italianul conștient și vrednic de a se numi urmaș al Romei celei care nu și uită fiii, termină cartea sa, atât de aproape de sufletele noastre, cu aceste cuvinte profetice, reconfortante și azi:

„Un popor care are în sufletul său atât entuziasm și atâta credință, un patrimoniu așa de bogat al iubirii de patrie și al ideilor nobile, un popor care are tradițiuni așa de glorioase și care

Cititorii și „Gazeta Transilvaniei”

Stau acasă ca să nu văd paradă și să nu aud muzică. De-acum — la marile zile ale „neamului întregit” — trebuie să stăm mai mult lângă morminte, decât pe uliți.

O să iau cu mine câțiva elevi de-ai mei, să am cui povesti istoria crucilor albe, dejenitor de simple și sfidător de mărețe.

Scrie Dumneata la „Gazeta”, Domnule Redactor, c'au amuțit păsările în crâng; priveghitorile nu mai cântă, că s'au speriat de sfărăiala saxofoanelor și mierlele negre, vii și curioase ca muntenele noastre, s'au îmbătat dintr'o halbă uitată de îndestulare și nu știu cui, de umblă de răsul ciorilor, bete prin unghete.

Scrie, Domnule, că codru-i mut și pasările-s speriate, ca'n sălbătăcia zilelor de-apoi.

Și când îi codrul mut și pasările speriate să știi că nu-i a bine. Tac brazii și mustește glia!

Ori că ne încercăm, ori că ne bate Dumnezeu!

Ca să-mi fie bine, — mai mult pentru inimă — am hotărât să-mi trimiteti și mie și școalei mele foaia D-voastră, ca să învăț din ea abecedar de românism pe toți ai mei.

Tare românește mai scrieți Domnilor!

Mă jur pe sfânta lege că eu aș face vreo 3—4 „Gazete a Transilvaniei”, a Basarabiei, a Dobrogei și a „Daciei” pentru întreg cuprinsul.

Dumnezeu să vă binecuvinteze în drumul ce-ați apucat și să știți că și în mine aveți un sârguincios și neîndestulat cititor.

Gh. N.
Prof.-Sibiu.

Serviciul presei ne comunică

Serviciul Presei de pe lângă Direcția Cabinetului Președinției Consiliului de Miniștri, care ține în evidență și semnalează Departamentelor și Instituțiilor de Stat plângerile și reclamațiunile apărute în ziarele românești, continuă a urmări cu toată atenția contribuția ziarului Dvs la acțiunea de îndreptare a rețelilor și de satisfacere promptă a necazurilor mulțimii.

Dintre semnalările ziarului Dvs. s'au mai cercetat și soluționat cele ce urmează:

În No. din 2.III. 1941 s'a descris situația Azilului de infirmi al Municipiului Brașov, cerând refacerea clădirii.

Medicul șef al Municipiului Brașov arată că această clădire a suferit mult din cauza cutremurului, iar reparațiunile parțiale nu i-ar mai putea ajuta nimic. S'au prevăzut fonduri pentru repararea radicală a localului.

În No. din 23.III. 1941 se semnalează necesitatea trecerii Brașovului în categoria I-a de salarizare.

Ministerul Finanțelor răspunde, că problema a fost rezolvată prin Jurnalul Consiliului de Miniștri. S'a intervenit la Institutul Central de Statistică, pentru a urmări această chestiune.

Primiți vă rugăm asigurarea distinselor noastre considerațiuni.

Secretar General,
ss. O. Vlădescu.

Director,
ss. Dr. A. Gociman.

vrea să le continue cu arzătoare nerăbdare, va ajunge în scurtă vreme la un viitor de măreție și de strălucire. Este un torent de lavă înfierbântată, care într'o zi sau în alta va țâșni mugind și își va face drum peste toate pietricele și într'un iureș nebiruit se va alătura la celelalte curenți și va acoperi întreg teritoriul, unde se vorbește dulcea limbă a strănepoților lui Traian. Nu îndar curge sânge roman în vinle acestei mândre națiuni.

Tremurați, voi toți, care răpiți atâtea milioane dintre fii acestei națiuni, lumina soarelui”.

Primăria Municipiului Brașov

No. 143/411941

Serv. financiar

Publicațiune

Termenul de înscriere al cetățenilor pentru pâine din ordonanța Nr. 10, art. 1, se prelungeste cu două zile adică, până Vineri 20 Iunie a. c. inclusiv.

Termenul de depunerea registrelor de înscriere prevăzut la art. XIII din ordonanța cetățenilor pentru pâine se prelungeste până la 21 Iunie a. c. ora 13.

Toate brutăriile prevăzute la art. XIV, vor depune declarațiile de capacitate de fabricație până în ziua de 19 Iunie a. c.

Brașov, la 17 Iunie 1941.

p. Primar,
Dr. E. Fleischer.

Șeful Bir. de Aprovizionare orașului Brașov,
A. Precup.

R O M Â N I A
Prefectura județului Brașov

Serv. Financ. No. 13792/1941.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 28 Iunie 1941 ora 10, Prefectura județului Brașov ține licitație publică pentru:

1. Executarea lucrărilor de aprovizionarea cu 820 m³ pietriș ciuruit, și 210 m³ piatră spartă pe șoseaua Predeal—Râșnov, între Km. 4+720—21+100, în val. de Lei 219.750.

2. Executarea lucrărilor de aprovizionarea cu 385 m³ pietriș ciuruit, pe șoseaua Zărnești—Bran, între Km. 0—8+250, în valoare de lei 79.225 (actul No. 13793/1941).

3. Executarea lucrărilor de aprovizionarea cu 150 m³ pietriș ciuruit, și 335 m³ piatră spartă pe șoseaua Moeciul de Jos, Moeciul de Sus, între Km. 0—8+500 în valoare de Lei 90 050 (actul No. 13794/1941).

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 83—110 din L. C. P. și dispoz. Decretului Lege pentru simplificarea formalităților de angajarea lucrărilor publice și prevederile din condițiunile generale pentru executări de lucrări publice.

Ofertele scrise, legal timbrate, se vor înainta în plic separat, fie sau nu închis și sigilat, iar garanția de 5 % din valoarea ofertei se va depune în numerar, efecte garantate de Stat sau recipise de consemnarea sumei la Administrația Financiară, asemenea în plic separat.

Licitația se va ține în edificiul Prefecturii din B-dul Ferdinand No. 10 etaj I. camera No. 8, unde D-ții concurenți vor putea vedea caetul de sarcini și vor lua informațiunile necesare în orele de serviciu, până la data ținerii licitației.

În cazul când licitația ar fi fără rezultat, se fixează o a doua licitație pe data de 7 Iulie 1941.

Brașov, 10 Iunie 1941.

Prefect Șeful Serv. Finc.
Col. D. Craiu N. Ardeleanu.

Corpul Portărilor Trib. Brașov

No. 1731—1941

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărilor prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 5316—1941 a judecătoriei de ocol Brașov, în favorul reclamantului Ioan Filio-reanu Brașov repr. personal pentru încasarea creanței de 20.000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 23 Iunie 1941 orele 12 p. m, la fața locului în Brașov str. Aurelian No. 1 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară un radio, cântar, 22 sticle cu vin și aranjament de cârciumă, trăsura, și altele, în valoare de 16.500 Lei

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, 26 Mai 1941.

portărel,
indescifrabil

CRONICA RAZBOIULUI

Activitatea diplomatică. — Războiul în Siria. — Conflict germano-rus? — Armata italiană din Abisinia s'a predat. Luptele dela Sollum.

Ceea ce caracterizează începutul celei de a II-a decade a lunii Iunie, este o febrilă activitate diplomatică, inițiată și condusă de Germania, privitoare la organizarea politică, organizare și teritorială a Balcanilor, organizare care reprezintă, în mic, felul în care va fi organizată bătrâna Europă mână, în strictă respectare a „etnicului”, a „rasei”, — cum s'a exprimat Ducele Mussolini în ultimul său discurs — care va trebui „să corespundă geograficului”.

Despre valoarea morală și politică a acestui principiu, ne-am ocupat în cronica precedentă.

Organizarea Balcanilor nu va satisface îndeajuns cerințele economice impuse de noua situație mondială și pentru aceasta se așteaptă să se pășească la organizarea estică a Europei, fără de care viitorul este depinde de înțelegerea celor interesați direct în a primi, sau a respinge, noua organizare din Răsăritul Europei, pentru ca lor să nu cuprindă în jocul lor sinistru pe cel mai numeros popor din Europa.

Vie activitate diplomatică

Dela începutul lunii Iunie, „tatonările diplomatice” au fost înlocuite prin pregătiri de tot felul.

Oricare va fi desfășurarea evenimentelor, România, direct interesată în această nouă organizare a regiunii din care ea face parte, a avut și are de spus cuvântul ei. Intrevederile d-lui general Antonescu, Conducătorul Statului Român, cu Fuehrerul și cu d-l Ribentrop la München, primirea călduroasă ce s'a făcut conducătorului de oficialitate și populația germană și atitudinea presei germane față de evoluția suflotească a poporului nostru crucificat și față de dreptatea ce se românești, devedesc înțelegerea cauzei noastre, dreptul României și prețuirea rolului ei în ordinea europeană ce urmează să se înfăptuiască.

De altfel, în legătură cu examinarea și pregătirea noii ordine în Balcani și Sud-Estul European, trebuie puse și vizitele făcute în Germania de regele Boris al Bulgariei, precum și de d-l Ribentrop la Veneția, unde s'a întâlnit cu d-l Ciano și cu d-l Ante Pavelic, Poglăvniciu Croației. De asemenea, d-l Ciano, ministrul de externe al Italiei, a rostit un important discurs. Această vie activitate diplomatică dovedește că oricât de intensă ar fi desfășurarea evenimentelor pe frontul militar, frontul diplomatic nu este neglijat, legătura între ele fiind permanentă. De altfel această activitate diplomatică apare ca o urmare a recentei întrevederi dintre Fuehrer și Duce, cu care prilej s'au luat hotărâri a căror importanță va fi simțită într'un viitor apropiat.

Alte manifestații diplomatice

În afară de discursul Duceului, au mai fost înregistrate alte două discursuri care au caracterizat situația internațională: discursul amiralului Darlan și al d-lui Churchill.

Dacă pe plan general, discursul Duceului, a fost considerat ca un document politic de mare însemnătate și s'a relevat în deosebi evenimentele afirmate de d-l Mussolini, că evingerea participare „totală”, a Statelor Unite în războiul actual, n'ar mai putea schimba soarta lui, ci numai ar putea să-l extindă în spațiu și în timp, discursul amiralului Darlan, a format de așezul obiectul comentariilor presei mondiale. Amiralul Darlan a pus în lumină tragica alternativă în care se găsește azi Franța și

convingerea ei că și-ar putea ameliora situația și reface poziția ei de mare putere europeană, participând la pregătirea noii ordine europene.

Al treilea discurs a fost al d-lui Churchill, care a făcut o expunere a înfrângerii din Balcani și Creta. Concluzia la care a ajuns premierul englez, a fost că războiul va fi „crâncen și îndelungat”, că din punct de vedere al înarmării, Marea Britanică a făcut progrese, că moralul populației este ridicat și că marina Britanică este încă stăpâna mărilor.

Conflictul din Siria

Privitor la conflictul din Siria, acțiunea militară n'a oprit pe cea diplomatică. După protestul remis de guvernul de Vichy, prin ambasadorul francez la Madrid, d-l Pietri, d-lui Samuel Hoare, ambasadorul Angliei, a urmat un schimb de note direct între guvernul și ultima de justificare și de recomandare a unei atitudini de completă rezistență în fața trupelor engleze și a celor de sub comanda generalului De Gualle.

Conflict ruso-german?

Măsurile militare din ultima vreme, au determinat răspândirea a tot felul de svonuri cu privire la un iminent conflict Ruso-German.

O notă cu caracter oficial, a agenției „Tass”, a desmintit acele svonuri atribuindu-le propagandei britanice și punându-le în legătură cu sosirea la Londra a d-lui Cripps, ambasadorul britaniei la Moscova.

Berlinul n'a dat importanță svonurilor, dar nici n'a comentat nota agenției „Tass”...

„Ceia... este extrem de important este faptul, survenit chiar în vâltoarea svonurilor anume acela care arată încheierea unui tratat de comerț între Japonia — a trei puteri semnatară a pactului tripartit — și U. R. S. S. prietena Germaniei. Încheierea acestui tratat a fost comentată de presa japoneză ca având și o „influență politică”.

În același cadru al acțiunii diplomatice, se cade să înregistrăm mesajul mareșalului Petain, către șeful Statului spaniol, „mesaj de amicitie”, precum și ruperea relațiilor diplomatice dintre Italia și Irak și tensiunea ce același caracter dintre Statele Unite și Portugalia, privitoare la insulele Capului Verde și Azore. Privitor la scufundarea vasului american Robin Moor, faptul n'a avut nici o urmare până acum.

Așa se prezintă, în mare, faptele politice încadrate în activitatea politică internațională.

Războiul din Siria

Din Beyruth se anunță că formațiunile aeriene franceze sosite în Siria, au intrat imediat în acțiune. Ele au efectuat un atac încununat de succes împotriva formațiunilor coastei Libanului.

Vapoarele de război franceze s'au angajat în luptă cu două crucișătoare și patru torpiloare britanice în largul portului Beyruth. Coldanele britanice și franceze „qualiste” au atacat în direcția Beyruth și Damasc, iar luptele sunt în curs în sectorul central al frontului. Atacul dat de avioanele germane împotriva unor formațiuni navale britanice, face parte din acțiunea ofensivă a forțelor germane în spațiul Mediteranei orientale, așa că el nu este pus în legătură cu operațiunile din Siria.

Armata italiană din Abisinia s'a predat

În Abisinia, grupul italian din regiunea Soddu, de sub comanda generalului Palmo, fiind izolat și în nepuțință de a continua rezistența s'a predat. Rezistența italiană este dusă în regiunea lacurilor.

In Africa de Nord

Armata Nilului (engleză) a început, la Sollum, o contra-ofensivă. Atacul a fost dat de forțe considerabile, recunoscute ca atare chiar de marele cartier german. El s'a produs în plin deșert, pe o căldură tropicală, în zona cuprinsă între Gambut, Bardia și Sollum. După comunicatul din Cairo, forțele britanice au realizat o ușoară înaintare locală în zona Sollum. Luptele sunt în curs și ele se desfășoară cu înverșunare. Armata Nilului, compusă din trupe engleze, australiene, neo-zeelandeze, indiene, sudaneze și armata din Africa de Sud, a fost întărită în ultimul timp cu noii formațiuni aduse cu vasele pe Marea Roșie din colonia Cap, Rodesia, Tansa și

cu multe divizii care au participat la campania din Eritreea, Abisinia și Somalia italiană. Se spune că, în special, au fost aduse pe teatrul de operațiuni din Africa de Nord, unitățile care au luptat în zonele cele mai călduroase din Africa orientală și în regiunile pustii acoperite de dune, capabile să suporte temperaturile maxime. Pentru ca cetitorii noștri să-și poată da seama de situația în care se află trupele germane din punct de vedere al climei, amintim că în lunile de vară — pe locurile unde se duc luptele — temperatura matinală este de +36,6, iar în cursul zilei ea se ridică până la +40 grade. Ploile în acele regiuni cad foarte rar, din care cauză căldura este și mai grozavă.

Așa de fiind, trupele europene din Africa au de luptat, în afară de elementele armatei britanice, și cu elementele naturii, împotriva cărora cu greu se poate lupta.

La încătușarea — într'o supremă sforțare — a forțelor diplomatice și militare europene, trebuie să adăugăm pe cea care este în perspectivă: conflictul dintre Japonia și Indiile Olandeze, alientat de interesele Americii și Angliei.

Mardare Mateescu

„Elite și finere!”

Sâmbătă la 14 Iunie a avut loc în sala Camerei de Comerț conferința d-lui profesor Victor Papilian, dela universitatea din Cluj-Sibiu. Dsa a vorbit în fața unui public ales despre „Elite și tineret”.

După ce a făcut o subtilă diferențiere între noțiunea de aristocrație și elită, menționând că cea dintâi este doar o formă, pe când elită este o funcțiune, autorul a arătat că la noi etnicul depășește rasialul.

Cu multă competență a demonstrat că ideea națională și creștinismul formează două componente sunt necesare dezvoltării elementelor de elită.

Aceste elemente se selecționează prin concepția eroică despre viață, de oarece ele nu se mulțumesc cu simpla îndeplinire a datoriei.

Eroismul implică un simț al colectivului prin animarea grupului din care face parte omul. Un erou, în afară de grupul căruia îi aparține, nu se poate concepe.

Iar al treilea postulat este preocuparea de a transmite urmașilor bunurile sale sufletești. Omul de elită este preocupat de problema descendenților.

Sufletul poporului este zestrea lui. Puterea de care trebuie să fie animată elita este credința.

Marile reforme se pot realiza pornind dela o chemare, în care vibrează aspirațiile colective. Iar deșteptarea conștiinței în vederea unei unități se face în etape. Mijloacele de realizare se găsesc mai mult în domeniul intuiției. Pe când inteligența nu poate prinde decât definitul, intuiția surprinde viața prin toate forțele spiritului omenesc.

Insistând asupra rolului care-i revine tineretului de la creșterea elită, conferențiarul a supărat viziunea idealului colectiv, care ni se impune în ceasul de față. Și a stărnit lacrimi de curat entuziasm la evocarea versurilor:

„Peste Mureș, peste tău
Ard trei luminări de său...”

(v)

INFORMAȚIUNI

Asociația Generală a Notarilor comunali din România, Filiala Brașov

Filiala Brașov a Asociației Generale a Notarilor din România, își va ține Adunarea generală anuală, în ziua de 21 Iunie 1941, în sala festivă a Prefecturii județului Brașov, unde se vor dezbate toate chestiunile profesionale ce interesează corpul notarilor comunali din țară și județ.

Instrucțiuni cu privire la vehiculele cu tracțiune mecanică

Comandamentul Regiunii I anti-aeriene comunică:

a) Legătura între becul roșu dela «Stop» și sursa electrică să fie trecută prin intermediul frânei de picior, astfel încât acest bec să nu se mai aprindă decât atunci când se frânează.

b) Deasupra becului care luminează Nr. de ordine al mașinei să se monteze un oblon de metal, care să împiedece lumina de a se proiecta în sus.

c) să se confecționeze husele de far sau tablă cu care urmează să se camufleze farurile.

Prelungirea orei de închidere

Ministerul Afacerilor Interne, cu ordinul No. 3120 din 2 Iunie 1941, a aprobat ca ora de închidere a restaurantelor din Garnizoana (Municipiul) Brașov să fie ora 1 (una), iar încetarea circulației pe străzi să se facă la ora 2 (două) noaptea.*

Oficiul de închiriere comunică

Toți proprietarii sau deținătorii sub orice titlu ai imobilelor destinate pentru locuință, sunt obligați, să declare oficiului de închiriere, ce funcționează în camera Nr. 7—8 din clădirea primăriei, Sfat, Piața Libertății, apartamentele sau camerele mobile, libere sau care, ulterior, vor deveni libere, în termen de 15 zile dela apariția prin presă a acestei hotărâri sau în termen de 15 zile dela eliberarea lor, sub sancțiunile prevăzute de disp. art. 19 din regulamentul mai sus menționat.

Redactor responsabil
ION COLAN